

49

USTAWA

z dnia 15 lutego 1962 r.

o obywatelstwie polskim.

Rozdział 1.

Obywatele polscy.

Art. 1. W dniu wejścia w życie niniejszej ustawy obywatelami polskimi są osoby, które posiadają obywatelstwo polskie na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 2. Obywatel polski w myśl prawa polskiego nie może być równocześnie uznawany za obywatela innego państwa.

Art. 3. 1. Zawarcie związku małżeńskiego przez obywatela polskiego z osobą, nie będącą obywatelem polskim, nie powoduje zmian w obywatelstwie małżonków.

2. Zmiana obywatelstwa jednego z małżonków nie pociąga za sobą zmiany obywatelstwa drugiego małżonka.

Rozdział 2.

Nabycie obywatelstwa polskiego.

Art. 4. Dziecko nabywa przez urodzenie obywatelstwo polskie, gdy:

- 1) oboje rodzice są obywatelami polskimi albo
- 2) jedno z rodziców jest obywatelem polskim, a drugie jest nieznanе bądź nieokreślone jest jego obywatelstwo lub nie posiada żadnego obywatelstwa.

Art. 5. Dziecko urodzone lub znalezione w Polsce nabywa obywatelstwo polskie, gdy oboje rodzice są nieznanі bądź nieokreślone jest ich obywatelstwo lub nie posiadają żadnego obywatelstwa.

Art. 6. 1. Dziecko rodziców, z których jedno jest obywatelem polskim, drugie zaś obywatelem innego państwa, nabywa przez urodzenie obywatelstwo polskie. Jednakże rodzice w oświadczeniu złożonym zgodnie przed właściwym organem w ciągu trzech miesięcy od dnia urodzenia się dziecka mogą wybrać dla niego obywatelstwo państwa obcego, którego obywatelem jest jedno z rodziców, jeżeli według prawa tego państwa dziecko nabywa jego obywatelstwo.

2. W braku porozumienia między rodzicami każde z nich może zwrócić się w ciągu trzech miesięcy od dnia urodzenia się dziecka o rozstrzygnięcie do sądu.

3. Dziecko, które nabyło obywatelstwo obce zgodnie z ust. 1 lub 2, nabywa obywatelstwo polskie, jeżeli po ukończeniu szesnastu lat, a przed upływem sześciu miesięcy od dnia osiągnięcia pełnoletności złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

Art. 7. 1. Zmiany w ustaleniu osoby albo obywatelstwa jednego lub obojga rodziców podlegają uwzględnieniu przy określeniu obywatelstwa dziecka, jeżeli nastąpiły przed upływem roku od dnia urodzenia się dziecka. Trzymiesięczny termin określony w art. 6 ust. 1 i 2 liczy się od dnia, w którym zmiana została ustalona.

2. Zmiany w ustaleniu osoby ojca, wynikające z orzeczenia sądu wydanego na skutek powództwa o zaprzeczenie ojcostwa lub o unieważnienie uznania, podlegają uwzględnieniu przy określeniu obywatelstwa dziecka, chyba że osiągnęło ono już pełnoletność.

Jeżeli dziecko ukończyło szesnaście lat, zmiana obywatelstwa może nastąpić jedynie za jego zgodą.

Art. 8. 1. Cudzoziemcowi można na jego wniosek nadać obywatelstwo polskie, jeżeli zamieszkuje w Polsce co najmniej pięć lat.

2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych można cudzoziemcowi nadać na jego wniosek obywatelstwo polskie, chociażby nie odpowiadał on warunkom określonym w ust. 1.

3. Nadanie obywatelstwa polskiego może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z obywatelstwa obcego.

4. Nadanie obywatelstwa polskiego obojgu rodzicom rozciąga się na dzieci pozostające pod ich władzą rodzicielską.

5. Nadanie obywatelstwa polskiego tylko jednemu z rodziców rozciąga się na dzieci, jeżeli:

- 1) pozostają wyłącznie pod jego władzą rodzicielską albo
- 2) drugie z rodziców jest obywatelem polskim lub
- 3) drugie z rodziców wyraziło zgodę przed właściwym organem na nabycie przez dziecko obywatelstwa polskiego.

6. Dzieciom pozostającym pod opieką obywatelstwo polskie może być nadane jedynie za zgodą opiekuna wyrażoną w odpowiednim oświadczeniu złożonym przed właściwym organem po uprzednim zadośćuczynieniu wymogom właściwego prawa obcego.

7. Nadanie lub rozciągnięcie nadania obywatelstwa polskiego na dzieci, które ukończyły szesnaście lat, następuje jedynie za ich zgodą.

Art. 9. 1. Może być uznana za obywatela polskiego osoba o nieokreślonym obywatelstwie lub nie posiadająca żadnego obywatelstwa, jeżeli zamieszkuje w Polsce co najmniej pięć lat.

2. Uznanie za obywatela polskiego następuje na wniosek osoby zainteresowanej.

3. Uznanie za obywatela polskiego rozciąga się na dzieci uznanego, jeżeli zamieszkują w Polsce.

4. Przepisy art. 8 ust. 4—7 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. 1. Cudzoziemka, która zawarła związek małżeński z obywatelem polskim, nabywa obywatelstwo polskie, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia zawarcia małżeństwa złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

2. Przyjęcie oświadczenia może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z obywatelstwa obcego.

Art. 11. 1. Kobieta, która utraciła obywatelstwo polskie przez nabycie obywatelstwa obcego wskutek zawarcia małżeństwa z cudzoziemcem lub w związku z zawarciem takiego małżeństwa, odzyskuje obywatelstwo polskie, jeżeli po ustaniu tego małżeństwa lub jego unieważnieniu złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

2. Przyjęcie oświadczenia może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z obywatelstwa obcego.

Art. 12. 1. Osoby przybywające do Polski jako repatrianci nabywają obywatelstwo polskie z mocy prawa.

2. W rozumieniu niniejszej ustawy repatriantem jest cudzoziemiec narodowości lub pochodzenia polskiego, który przybył do Polski z zamiarem osiedlenia się na stałe, uzyskując na to zezwolenie właściwego organu polskiego.

3. Przez repatriację nabywają obywatelstwo polskie również dzieci repatriantów, pozostające pod ich władzą rodzicielską. Jednakże w przypadku, gdy repatriantem jest tylko jedno z rodziców, dziecko nabywa obywatelstwo polskie jedynie za zgodą drugiego z rodziców wyrażoną w odpowiednim oświadczeniu złożonym przed właściwym organem polskim.

4. Dzieci pozostające pod opieką nabywają obywatelstwo polskie przez repatriację, jeżeli dokonały jej za zgodą opiekuna wyrażoną w odpowiednim oświadczeniu złożonym przed właściwym organem polskim.

5. Nabycie obywatelstwa polskiego w myśl ust. 3 i 4 przez dziecko, które ukończyło szesnaście lat, może nastąpić jedynie za jego zgodą.

6. Osoba, która utraciła obywatelstwo polskie nabyte przez repatriację, nie może w tym trybie nabyć go ponownie.

Rozdział 3.

Utrata obywatelstwa polskiego.

Art. 13. 1. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych obywatel polski może nabyć obywatelstwo obce jedynie za zezwoleniem właściwego organu polskiego na zmianę obywatelstwa. Nabycie obywatelstwa obcego pociąga za sobą utratę obywatelstwa polskiego.

2. Zezwolenie na zmianę obywatelstwa udzielone rodzicom rozciąga się na dzieci pozostające pod ich władzą rodzicielską.

3. Zezwolenie na zmianę obywatelstwa udzielone jednemu z rodziców rozciąga się na dzieci pozostające pod jego władzą rodzicielską, gdy drugiemu z rodziców nie służy władza rodzicielska lub nie jest ono obywatelem polskim albo — będąc obywatelem polskim — wyrazi przed właściwym organem zgodę na zmianę obywatelstwa dzieci.

4. W przypadku gdy drugie z rodziców będąc obywatelem polskim sprzeciwia się zmianie obywatelstwa dzieci lub gdy porozumienie się rodziców napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody, każde z rodziców może zwrócić się o rozstrzygnięcie do sądu.

5. Zezwolenie na zmianę obywatelstwa rozciąga się na dzieci, które ukończyły szesnaście lat, jedynie za ich zgodą.

Art. 14. Obywatelka polska, która:

- 1) w myśl prawa obcego nabyła obywatelstwo obce wskutek zawarcia małżeństwa z cudzoziemcem lub w związku z zawarciem takiego małżeństwa bądź
- 2) posiadając obywatelstwo obce nabyła wskutek zawarcia małżeństwa z obywatelem polskim lub w związku z zawarciem takiego małżeństwa obywatelstwo polskie, po czym małżeństwo to ustało lub zostało unieważnione i osoba ta w myśl prawa obcego posiada obywatelstwo obce, traci obywatelstwo polskie, jeżeli złoży odpowiednie oświadczenie przed właściwym organem polskim i organ ten wyda decyzję o przyjęciu oświadczenia.

Art. 15. 1. Obywatel polski, który przebywa za granicą, może być pozbawiony obywatelstwa polskiego, jeżeli:

- 1) naruszył obowiązek wierności wobec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) działał na szkodę żywotnych interesów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

3) nielegalnie opuścił obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej po dniu 9 maja 1945 r.,

4) odmówił powrotu do Polski na wezwanie właściwego organu państwowego,

5) uchyla się od wykonania obowiązku wojskowego, przewidzianego przez prawo polskie,

6) skazany został za granicą za przestępstwo stanowiące zbrodnię pospolitą również w rozumieniu prawa polskiego lub jest recydywistą.

2. W razie niemożności doręczenia orzeczenia o pozbawieniu obywatelstwa polskiego do rąk osoby, której to orzeczenie dotyczy, lub jeżeli odmawia ona przyjęcia takiego orzeczenia, wywieszenie orzeczenia o pozbawieniu obywatelstwa polskiego w lokalu właściwego polskiego urzędu konsularnego w ciągu dni czternastu zastępuje jego doręczenie.

Rozdział 4.

Właściwość organów.

Art. 16. 1. O nadaniu, zezwoleniu na zmianę i pozbawieniu obywatelstwa polskiego orzeka Rada Państwa.

2. Zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego następuje na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, a pozbawienie obywatelstwa polskiego — na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych.

3. Rada Państwa może upoważnić Ministra Spraw Zagranicznych do udzielania zezwoleń na zmianę obywatelstwa polskiego osobom zamieszkałym za granicą, jak również wyrazić zgodę na przekazanie przez Ministra Spraw Zagranicznych decyzji w tych sprawach kierownikom niektórych urzędów konsularnych.

4. Podania o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego osoby zamieszkałej w Polsce wnoszą do organów do spraw wewnętrznych prezydium powiatowych rad narodowych, a zamieszkałe za granicą — do polskich urzędów konsularnych.

Art. 17. 1. O uznaniu za obywatela polskiego orzeka organ do spraw wewnętrznych prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. W sprawach określonych w art. 6 ust. 3, art. 10, 11 i 14 orzekają:

- 1) organ do spraw wewnętrznych prezydium wojewódzkiej rady narodowej — w stosunku do osób zamieszkałych w Polsce,
- 2) polski urząd konsularny — w stosunku do osób zamieszkałych za granicą.

3. Oświadczenia o wyborze obywatelstwa obcego (art. 6 ust. 1) oraz o wyrażeniu zgody na nabycie lub zmianę przez dzieci obywatelstwa polskiego (art. 8 ust. 5 pkt 3 i ust. 6, art. 12 ust. 3 i 4 oraz art. 13 ust. 3) przyjmuje:

- 1) organ do spraw wewnętrznych prezydium powiatowej rady narodowej od osób zamieszkałych w Polsce,
- 2) polski urząd konsularny od osób zamieszkałych za granicą.

4. Posiadanie i utratę obywatelstwa polskiego stwierdza organ do spraw wewnętrznych prezydium powiatowej rady narodowej.

5. W sprawach przekazanych do rozstrzygnięcia sądowi (art. 6 ust. 2, art. 13 ust. 4) orzeka sąd polski. Rzeczowo właściwym jest sąd powiatowy, działający jako władza opiekuńcza. Miejscową właściwość sądu określa się według miejsca zamieszkania dziecka w Polsce, a jeśli nie ma ono miejsca zamieszkania w Polsce — według miejsca jego pobytu w Polsce. W braku tych podstaw właściwym jest Sąd Powiatowy dla m. st. Warszawy.

Art. 18. 1. O miejscowej właściwości organu do spraw wewnętrznych prezydium rady narodowej stanowi kolejno

miejsce zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, miejsce jej pobytu, wreszcie miejsce jej ostatniego zamieszkania lub pobytu. W braku którejkolwiek z tych podstaw właściwy jest organ do spraw wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy, gdy orzekanie należy do organu stopnia wojewódzkiego (art. 17 ust. 1 i ust. 2 pkt 1) bądź organ do spraw wewnętrznych Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa-Śródmieście, gdy orzekanie należy do organu stopnia powiatowego (art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4).

2. O właściwości miejscowej urzędu konsularnego (art. 17 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2) stanowi miejsce zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, a w braku miejsca zamieszkania — miejsce pobytu.

3. Przepisy niniejszej ustawy dotyczące organów do spraw wewnętrznych prezydiów wojewódzkich rad narodowych stosuje się odpowiednio do organów do spraw wewnętrznych prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw, a przepisy dotyczące organów do spraw wewnętrznych prezydiów powiatowych rad narodowych — do or-

ganów do spraw wewnętrznych prezydiów rad narodowych miast stanowiących powiaty i dzielnicowych rad narodowych miast wyłączonych z województw

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 19. Osoby, które nabyły obywatelstwo polskie na podstawie art. 2a i 3 ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 7, poz. 44 z późniejszymi zmianami), nie są obywatelami polskimi, jeżeli posiadają obywatelstwo państwa obcego i zamieszkują za granicą.

Art. 20. Traci moc ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25).

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*